Gemeente
Amsterdam
Oost

Gebiedsplan 2022 Indische Buurt, Oostelijk Havengebied

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in het gebied Indische Buurt, Oostelijk Havengebied en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2022 gaat doen.

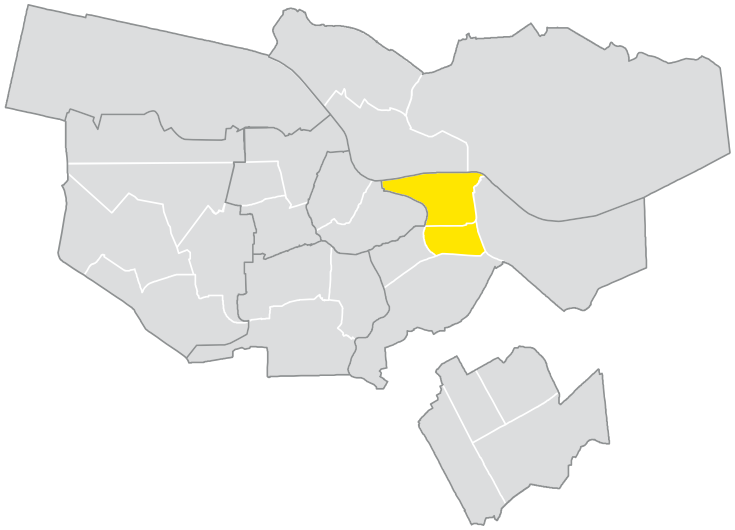

Inhoud

Inleiding 3

Prioriteiten Gebiedsagenda 2019-2022 6

Gebiedsagenda prioriteiten Indische Buurt 7

Gebiedsagenda prioriteiten Oostelijk Havengebied 9

Focusopgave 1 Opzetten Gebiedsgerichte armoedeaanpak Indische Buurt 11

Focusopgave 2 Leefbaarheid en balans in de drukte 15

Focusopgave 3 Werken aan een duurzame leefomgeving 20

Focusopgave 4 Kwetsbare bewoners en ouderen de kans geven zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen 23

Focusopgave 5 Een veilige omgeving om in op te groeien 27

Focusopgave 6 Integrale aanpak Sumatraplantsoen 31

Inleiding

Inleiding
De gemeente Amsterdam werkt vanuit opgaven, kansen en signalen in de gebieden, wijken en buurten in een stadsdeel. In de gebiedsplannen staan de belangrijkste opgaven die, per gebied, moeten zorgen voor sterke buurten. Elk gebiedsplan bestaat uit maximaal 6 focusopgaven en prioriteiten. We maken het verschil in een gebied door focus aan te brengen aan onze opgaven en maatwerk te leveren. Dat doen we in de vorm van uitvoeringsafspraken met onze (interne én externe) samenwerkingspartners, naast de reguliere activiteiten en de stedelijke programma's.

Een focusopgave vereist een integrale aanpak en vaak een langere (meerjarige) uitvoering.
De focusopgaven leveren ook een bijdrage aan de realisatie van de ambities uit de op het coalitieakkoord gebaseerde uitvoeringsagenda (zie ook volg.amsterdam.nl voor de online uitvoeringsagenda).

Totstandkoming gebiedsplan 2022
Onder regie van gebiedsteams worden de focusopgaves uitgewerkt tot concretere projecten. Dit gebeurt op basis van de aanwezige kennis en ervaring in het stadsdeel, aangevuld met informatie van bewoners, ondernemers en maatschappelijke partijen die het hele jaar door in contact staan met het gebiedsteam. Dit proces, het gebiedsgericht werken, wordt verzilverd in het gebiedsplan. Ook dit jaar is er nadrukkelijk aandacht voor het gesprek met de directies binnen de gemeente Amsterdam en met woningcorporaties om een soepele samenwerking in de uitvoering te realiseren.

Oost Begroot in 2022
Naast het gebiedsplan zijn er subsidieregelingen voor (eenmalige) activiteiten die helpen de buurt te verbeteren of betrokkenheid onder bewoners bevorderen. De directe bemoeienis van bewoners, ondernemers en maatschappelijke partijen bij het gebied wordt verder gestimuleerd via Oost Begroot. Om bewoners en ondernemers meer zeggenschap te geven en omdat zij vaak zelf de beste ideeën hebben voor hun omgeving, stelt het bestuur van stadsdeel Oost in totaal € 1.200.000,- beschikbaar, verdeeld over de 4 gebieden van Oost

Samenvatting

Een groot deel van de bewoners in de Indische Buurt heeft het financieel niet makkelijk. De corona crisis heeft dit probleem alleen maar groter gemaakt. Diverse organisaties in de buurt zijn in 2020 gestart met uitdelen van voedsel en maaltijden en in 2021 hebben zij dat voortgezet. Duidelijk is dat deze locaties heel goed functioneren als vindplaatsen voor moeilijk bereikbare groepen bewoners die wel een hulpvraag hebben. De goed opgeleide vertrouwenspersonen die op deze locaties actief zijn zorgen ervoor dat de doorverwijzing naar de reguliere hulp steeds beter gaat. In 2022 zullen we dit dan ook blijven ondersteunen en we richten ons dan nog meer op de vindplaatsfunctie van deze initiatieven.
Daarnaast blijven we inzetten op het scholen van bewoners waardoor zij zich duurzaam uit de armoede kunnen werken. Het Educatief Centrum Oost (ECO) is eind 2021 in het schoolgebouw van de voormalig basisschool de Waaier getrokken. Hierdoor kunnen zijn het succesvolle opleidingscentrum verder vormgeven. Buurtbewoners kunnen hier een MBO-opleiding volgen en vergroten hierdoor hun kans op de

arbeidsmarkt. Een andere mooie ontwikkeling is Oostpunt in de Molukkenstraat. Dit is de nieuwe locatie van Stichting StreetsmArt. Met deze nieuwe locatie is het voor de stichting mogelijk om nog meer te doen voor de jongeren uit de buurt. Op deze locatie zal ook Jongerenpunt van WPI jongeren ontvangen en heeft organisatie @Ease een plek gevonden voor hun inloop. Alles bij elkaar is Oostpunt een laagdrempelige locatie voor jongeren in de buurt, waar zij professionele hulp kunnen verwachten.

De stad en het gebruik van de openbare ruimte verandert, dat is in het Oostelijk Havengebied goed merkbaar. Hierdoor neemt de druk op de openbare ruimte toe. In 2021 hebben we met bewoners en bezoekers van vooral de Kop Java en de Bogortuin gesproken om samen tot goede invulling van de ruimte te komen. In 2022 gaan we een aantal tijdelijke ingrepen doen waarbij we goed monitoren of deze ingrepen het effect hebben dat we met elkaar voor ogen hadden. Daarnaast zorgen wij dat de wensen en zorgen van de bewoners goed meegenomen worden in de stedelijke ontwikkelingen die een effect hebben op de buurt. Denk hierbij aan de ontwikkelingen in het kader van de oeververbindingen. Tegelijkertijd werken we ook aan de huidige leefbaarheid. De vergroening van de Piet Heinkade, het verkeersveiliger maken van de Javastraat en de Molukkenstraat zijn onder andere thema's waar in 2022 aan gewerkt wordt.

Bij duurzaamheid blijven we samenwerken met de buurtcoöperatie in het Oostelijk Havengebied. De in 2021 succesvolle pilots in de Indische Buurt van de Verrijkers gaan ook in de 2022 door. Bij deze pilots ging het om de combinatie van duurzaamheid en geld besparen. Bij het vervolg van deze aanpak wordt ook ingezet op het duurzaam maken van buurtinitiatieven. Deze aanpak, de inzet van de Fixbrigade en de klimaatgesprekken hebben ervoor gezorgd dat het thema duurzaamheid ook in de Indische Buurt steeds meer gaat leven. En zowel in de Indische Buurt als het Oostelijk Havengebied blijft het een grote wens van bewoners om de buurt te vergroenen. Dit blijven wij stimuleren, waarbij we inzetten op het bevorderen van de biodiversiteit.

Ouderen wonen steeds langer zelfstandig. Om te zorgen dat ouderen dit ook op een prettige manier blijven doen is er extra aandacht nodig. Voldoende voorzieningen, een openbare ruimte waar zij zich veilig in kunnen bewegen en de mogelijkheid om in een toegankelijke woning ook oud te worden gaat niet vanzelf, hier is extra inzet nodig. In de Indische Buurt focussen we ons in 2022 op de groep eerste generatie migranten ouderen. Deze groep is bij de acties in afgelopen jaren minder goed bereikt. En in het Oostelijk Havengebied kijken we vooral hoe de openbare ruimte beter toegankelijk kan worden. Ook ondersteunen we de ambitie van de Buurtcoöperatie om een woonvorm te ontwikkelen waar ouderen en jongeren samen kunnen wonen en elkaar kunnen ondersteunen.

Opgroeien in een prettig en veilig pedagogisch klimaat is een van de belangrijke onderdelen om kinderen een gelijke kans te geven zich te ontwikkelen. De partners in de buurt die zich inzetten voor kinderen worden getraind om zo goed mogelijk deze groep te kunnen bedienen. Daarnaast zorgen we in de Indische Buurt voor extra activiteiten aanbod voor de kwetsbare jongeren. Hierdoor voorkomen we dat zij afglijden naar crimineel gedrag. En door de inzet van een kinderwijkraad kunnen kinderen hun talenten ontwikkelen en ook het stadsdeel laten weten wat belangrijk is in de buurt.

De in 2020 ingeslagen weg om bewoners te betrekken bij het Sumatraplantsoen in gecontinueerd in 2021 en zal ook in 2022 worden voortgezet. In 2022 zal de nadruk liggen op het verbinden van de nieuwe bewoners met de bewoners die al langer in de buurt wonen. We blijven de actieve groepen bewoners, die niet alleen meedenken over de toekomst van het plantsoen, maar ook activiteiten organiseren die zorgen

voor een gezellig en leefbaar plantsoen, ondersteunen. Het beheer van buurthuis Batavia is vanaf 2021 in handen van de stichting de Dappere Dames en Speeltuinvereniging Batavia. Vanwege de beperkende corona maatregelen hebben zij opdracht om te zorgen dat het buurthuis een levendige uitnodigende plek is voor de buurt, nog niet kunnen uitvoeren. Hier zullen zij in 2022 aanwerken. Dan is ook speeltuin Batavia, die zij beheren, geheel opgeknapt en klaar voor gebruik.

Prioriteiten Gebiedsagenda 2019-2022

Iedere vier jaar stelt de gemeente samen met bewoners, ondernemers en partners per gebied een agenda op. De gebiedsagenda laat zien wat we in die periode gezamenlijk in een gebied willen bereiken. We gebruiken de agenda om de gebiedsspecifieke opgaven goed mee te laten wegen in beleidskeuzen die wij als stad maken. Aan de hand van maximaal 6 prioriteiten per gebied worden de belangrijkste thema's voor dat gebied zichtbaar gemaakt. In het gebiedsplan worden de prioriteiten jaarlijks vertaald naar concrete opgaven en activiteiten waar we samen met bewoners, ondernemers en partners mee aan de slag gaan. Hieronder volgt een korte beschrijving van de prioriteiten uit de gebiedsagenda 2019-2022. Wilt u de gebiedsagenda in zijn geheel lezen of meer weten over het gebiedsgericht werken in Amsterdam? Klik dan op deze link. https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/stadsdelen/gebiedsgericht/gebiedsagenda/

Gebiedsagenda prioriteiten Indische Buurt

Prioriteit 1: Voorzieningen en kansen bieden voor alle kinderen

Een aanzienlijk deel van de jeugd in de Indische Buurt groeit op in een huishouden met een minimuminkomen. Dit heeft negatieve gevolgen voor de kansen die deze kinderen krijgen om zich te ontwikkelen. Hierdoor volgen zij lang niet altijd de schoolloopbaan die past bij hun keuze en capaciteit. Ook missen zij kansen om hun talenten op sportief en cultureel gebied te ontwikkelen. Daarnaast is het pedagogisch klimaat op straat niet optimaal en zien we nog te veel overgewicht.

Prioriteit 2: Kwetsbare groepen laten profiteren van de voorspoed

De Indische Buurt kent een instroom van bewoners die het economisch goed hebben. Ook wonen er nog veel mensen die sociaal en/of economisch kwetsbaar zijn. Deze bewoners hebben vaak ondersteuning nodig om mee te doen en gebruik te maken van de kansen die zich aandienen in het gebied. Hierbij kan de kracht van de kansrijke bewoners in de buurt en in de omliggende buurten worden ingezet.

Prioriteit 3: Versterken van de participatieve democratie

In de Indische Buurt zijn er al veel bewoners die initiatieven ontplooien voor hun buurt. Het blijven stimuleren en ondersteunen van deze groep is belangrijk om de positieve energie vast te houden en hen te helpen hun initiatieven verder te ontwikkelen. Daarnaast gaan we samen met de initiatiefgroep Samen Vooruit werken aan de punten in het Uitvoeringsplan van de tweede Burgerperspectievennota.

Prioriteit 4: Zorgen voor een veilige en schone buurt

Een veilige buurt met een schone en goed onderhouden openbare ruimte is een belangrijke basis om prettig te kunnen leven. De afgelopen jaren is de veiligheid in de Indische Buurt verbeterd, maar het veiligheidsgevoel van de bewoners blijft daarbij achter. We gaan ons vooral richten op overlast door jongeren en het terugdringen van woninginbraak. Ook de verkeersveiligheid krijgt aandacht. Daarnaast houden we ons bezig met het voorkomen en tegengaan van spanningen tussen bewonersgroepen. Wat het schoonhouden van de openbare ruimte betreft, leggen we het accent op zwerfafval.

Prioriteit 5: Vergroenen en verduurzamen van de Indische Buurt

Ondanks de grote groene pleinen en de ligging naast het Flevopark ervaren bewoners de Indische Buurt als een stenige buurt. Buurtbewoners hebben wensen en ideeën om de buurt te vergroenen, en het 'Ambitiedocument Flevopark' biedt aanknopingspunten om het park beter op de kaart te zetten. Daarnaast is het van belang het duurzaamheidsbesef in de Indische Buurt te vergroten. Hier zien we kansen door een koppeling te maken met het financiële voordeel dat een duurzaam huishouden kan opleveren.

Prioriteit 6: Zorgen voor een prettige leefbare buurt en balans in de drukte

Zoals overal in de stad neemt ook in de Indische Buurt de drukte toe. Daarnaast bevindt de buurt zich door de ontwikkeling van nieuwe buurten steeds meer in 'het centrum' van de stad. We streven ernaar de toenemende drukte in de buurt te verenigen met een goede kwaliteit van wonen en verblijven. Tegelijkertijd blijven we inzetten op het verbeteren van het gemengd samenleven in de buurt en een gezonde wijkeconomie. De woningcorporaties zetten hun stedelijk vernieuwingsprogramma voort.

Gebiedsagenda prioriteiten Oostelijk Havengebied

Prioriteit 1: Versterken van het Oostelijk Havengebied als een inclusief woon- en werkgebied

Om een buurt te creëren waarbij alle bewoners zich betrokken voelen, gaan we vrijwillige inzet en informele netwerken, zoals buurtorganisaties, stimuleren. Zo versterken we de sociale cohesie, saamhorigheid en samenredzaamheid. Ook gaan we experimenteren op het gebied van participatieve democratie door bewoners, ondernemers of andere partners.

Prioriteit 2: Balans vinden in de toenemende drukte van de stad

Als buurten onder druk komen te staan en overmatig belast raken door toenemende drukte van bezoekers, zomerrecreatie, de verdichtende stad of stedelijke ontwikkeling, zijn er maatregelen nodig. Het is een belangrijke voorwaarde dat bewoners al in een vroeg stadium worden betrokken bij het meedenken over en de uitvoering van deze maatregelen.

Prioriteit 3: De opgaven in de buurten van Cruquius verbinden

We willen de onderlinge samenhang in de Cruquiusbuurten versterken, zowel in fysiek, als in ruimtelijk en sociaal opzicht. We gaan werken aan ontmoeting, samenwerking en bereikbaarheid, zowel binnen de buurten van Cruquius als tussen de buurten onderling, inclusief de naastgelegen Indische Buurt.

Prioriteit 4: Meer kansen en voorzieningen voor de jeugd

In het Oostelijk Havengebied, waar veel jongeren wonen, zijn er geen specifieke jeugdvoorzieningen. We willen meer gelegenheden voor activiteiten en uitdagingen creëren om kinderen en jongeren te stimuleren in hun ontwikkeling.

Prioriteit 5: Sterkere buurteconomie en meer maatschappelijk ondernemerschap

Een sterke lokale economie draagt bij aan de werkgelegenheid en de eigen identiteit van een gebied of buurt. Ook heeft een bloeiend winkelgebied een positief effect op de leefbaarheid, de sociale cohesie en

de veiligheid. Ondernemers kunnen op meer manieren een rol spelen voor de samenleving. We willen sociaal ondernemerschap dan ook stimuleren.

Prioriteit 6: Meer initiatieven op het gebied van duurzaamheid, circulaire economie en groen

Om de uitdagingen op het gebied van duurzaamheid aan te kunnen gaan is er meer samenwerking met bewoners en ondernemers nodig.

Aanwinst voor jongeren uit de buurt: Oostpunt nieuwe locatie van StreetsmArt

Focusopgave 1
Opzetten Gebiedsgerichte armoedeaanpak Indische Buurt

Aanleiding

Hoewel het steeds beter gaat met de Indische Buurt, leven nog veel bewoners er in armoede. In de Indische Buurt Oost groeit 30 procent van de kinderen op in een minimumhuishouden. In de kwetsbaarheidsmonitor is duidelijk te zien dat de Sumatraplantsoenbuurt, de Makassarpleinbuurt en de Ambonpleinbuurt nog veel kwetsbare huishoudens tellen.

Hier spelen vaak meerdere problemen, waarvan het gebrek aan financiële middelen een van de belangrijkste is. Dit kan leiden tot stress, een ongezonde leefstijl en een gebrek aan sociale contacten.
Het is bekend dat mensen die met deze problemen geconfronteerd worden, dikwijls in een vicieuze cirkel terechtkomen en daar zonder hulp niet uit komen. De armoede is door de coronacrisis alleen maar groter geworden. De verwachting is dat dit de komende tijd verder zal toenemen.

Na het uitbreken van de pandemie konden er heel snel hulpacties opgezet worden dankzij de aanwezigheid van het goede netwerk van een groot aantal zeer actieve informele organisaties in de Indische Buurt. Op 6 locaties zijn maaltijden uitgedeeld aan en rondgebracht naar bewoners die dit nodig hebben.

De hulpacties hebben ertoe geleid dat veel nieuwe mensen en hulpvragen in beeld zijn gekomen, waar voorheen geen zicht op was. Ook zijn de informele organisaties en hun vertrouwenspersonen in rap tempo geprofessionaliseerd als het gaat om het omgaan met en doorverwijzen van complexe hulpvragen. De samenwerking onderling, én tussen de formele en informele hulpverlening is sterk toegenomen en verbeterd.

Nu is het zaak om de ontstane aanpak door te ontwikkelen en verder te verbeteren, zeker nu ook het Buurtteam in de opstartfase kampt met een te grote vraag. Een samenwerkingsteam van welzijnsorgani-

saties Dynamo en Civic, stadsdeel Oost, netwerkorganisatie Samen Vooruit en informele initiatieven heeft hiervoor een plan gemaakt en gaat hier de komende jaren aan werken.

Samen Vooruit heeft in 2019 aan de wieg gestaan van de pilot 'Aanval op armoede in de Indische Buurt' die in 2020 van start ging. Zij hebben een belangrijke aanjaagfunctie vervuld in de bovengenoemde samenwerking.
Ook is een groot aantal vertrouwenspersonen opgeleid; per jaar komen er zo'n 10 nieuw opgeleide vertrouwenspersonen bij. In de buurt is inmiddels een groot aantal vertrouwenspersonen actief die als 'voorportaal' kunnen fungeren voor de professionele hulp bij de Buurtteams. Bovendien wordt door het Educatief Centrum Oost geïnvesteerd in het opleiden van volwassenen om hun kans op betaald werk te vergroten. Per jaar volgen zo'n 25 personen de opleiding. De uitval is zeer gering en de meeste deelnemers stromen door van MBO1 naar een MBO2. De helft van de cursisten vindt betaald werk.

Beschrijving focusopgave

Met een buurtgerichte armoedeaanpak willen we de financiële situatie van bewoners die in armoede leven verbeteren. Daarvoor zetten we het instrument schuldhulpverlening optimaal in en maken we gebruik van regelingen die er zijn.
Daarnaast bieden we deze bewoners scholing of werkervaringsplaatsen aan, zodat ze zich kunnen ontwikkelen en hun inkomen duurzaam kunnen verhogen.
Verder willen we het sociale isolement waarin veel kwetsbare huishoudens leven doorbreken. We willen de vindplaatsen, zoals locaties waar maaltijden worden uitgedeeld, gebruiken om bewoners naar de juiste hulp door te verwijzen. Hierbij worden de vele goed opgeleide vertrouwenspersonen ingezet.
Middels een gerichte buurtaanpak helpen we de jongeren die een extra steuntje nodig hebben om succesvol een stage af te ronden of werk te vinden.

Beoogde doelen

- Meer sleutelfiguren in de Indische Buurt hebben de opleiding tot vertrouwenspersoon gevolgd.
- Meer deelnemers aan het Aanvalsplan Armoede hebben daadwerkelijk stappen gezet naar minder schulden in een samenwerking tussen formele en informele partijen in de buurt.
- Uitbreiding van de huidige opleidingscapaciteit met circa 30 volwassenen om een mbo-beroepsopleiding te volgen die hun kans op werk vergroot. Maximale aansluiting op de sterk veranderende arbeidsmarkt.
- De lokale munt Makkie is digitaal en het aantal gebruikers en verzilveropties van de Makkie is toegenomen.
- Samenwerkingsafspraken rond de vestiging van het Educatief Centrum in Oost.
- Woningcorporaties, stadsdeel en partners uit de buurt werken samen om jongeren aan het werk of een stageplek te helpen.
- Financiële en samenwerkingsafspraken over vervolg schuldenaanpak en inbedding in de Buurtteams.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Participatief en digitaal

En heeft een relatie met de Gebiedsagenda 2019-2022:
Gebiedsagenda Indische Buurt:

- Prioriteit 1: Voorzieningen en kansen bieden voor alle kinderen
- Prioriteit 2: Kwetsbare groepen profiteren van de voorspoed

Wat gaan we doen en met wie?

In 2020 is de pilot 'Aanval op armoede in de Indische Buurt' van start gegaan: vijftig bewoners hebben een traject gevolgd dat leidde naar een opleiding, werk en/of vermindering van schulden. De pilot is een initiatief van *Samen Vooruit* en we werken hierbij samen met de directie Werk Participatie Inkomen (WPI), welzijnsorganisatie Civic, woningcorporaties en informele partijen.

In 2020 zijn veel informele organisaties vanwege de gevolgen van de coronacrisis gestart met het rondbrengen en uitdelen van maaltijden op zes verschillende locaties. Dit is in 2021 voortgezet. In 2022 willen we deze locaties ook gaan benutten als vindplaats om de bewoners die daar komen door te geleiden naar de juiste hulpverlening. Deze initiatieven willen we ook gebruiken om de eenzaamheid te doorbreken, waar veel bewoners door uiteenlopende oorzaken in terecht zijn gekomen.

We gaan door met de lokale munt Makkie. Bewoners kunnen Makkies verdienen door vrijwilligerswerk te doen, zodat zij gestimuleerd worden om zich in te zetten voor de buurt. Met de Makkies kunnen ze boodschappen doen bij de aangesloten middenstand in de buurt, maar ook diensten bij andere bewoners inkopen of een uitje naar het zwembad, de schaatsbaan of een museum betalen. Hierdoor wordt het sociale isolement doorbroken en doen bewoners mee aan het maatschappelijke leven. In 2022 gaat de Makkie van papiergeld over naar een digitale munt. Daarvoor werken we samen met de directie Werk Participatie Inkomen (WPI) en welzijnsinstelling Civic, informele partners en lokale ondernemers.

Met de corporaties, buurtpartijen die met jongeren werken en WPI slaan we de handen ineen om werk en stageplekken voor jongeren uit de buurt te realiseren. Dat kan binnen de eigen organisatie of bij ondernemers en bedrijven in de buurt.
Verschillende partijen maken gebruik van de nieuwe locatie van Stichting Streetsmart aan de Molukkenstraat, waardoor de onderlinge samenwerking soepeler zal verlopen en jongeren een laagdrempelige locatie in de buurt hebben om bijvoorbeeld in contact te komen met het Jongerenpunt van WPI.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

Activiteiten

- Doorontwikkelen van de opleiding vertrouwenspersonen
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Educatief Centrum Oost
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

- Doorontwikkelen en digitaliseren van de Makkie
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: Sociaal - Werk, Participatie en Inkomen

- Werkgelegenheids- en stageproject in de buurt voor jongeren uit de buurt
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Door de inzet van vertrouwenspersonen bij vindplaatsen zoals voedseluitgifte Indische Buurt, een goede en soepele doorverwijzing naar reguliere zorg
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Nieuwe Braziliëplein

Focusopgave 2
Leefbaarheid en balans in de drukte

Aanleiding

De Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied, die eerst aan de rand van de stad lagen, krijgen door de nieuwbouwwijken IJburg en Zeeburgereiland een steeds centralere ligging. Dat, in combinatie met de algehele verdichting van de stad, heeft tot gevolg dat de drukte op buurtniveau toeneemt.
Daarnaast zullen de nieuwe verbindingen met het Zeeburgereiland en stadsdeel Noord als gevolg van het advies van de Commissie D'Hooghe behoorlijke impact hebben op de toekomst van het Oostelijk Havengebied. Twee pontverbindingen en een brug kunnen leiden tot extra verkeersbewegingen en hierdoor meer druk op de leefomgeving, die nu op sommige plaatsen al onder druk staat. De mogelijkheid bestaat dat de balans in de wijken wordt verstoord. Dit leidt tot onrust onder de bewoners, wat we al in de onderzoeks- en voorbereidingsfase zien, en tijdens de gesprekken die de stad hierover voert met de buurten.

Ook zien we elke zomer weer een toenemend intensief gebruik van de schaarse openbare ruimte en dan met name aan het water. Op bepaalde locaties is het gebruik zó intensief dat dit voor overlast zorgt voor de omwonenden. Daarnaast zien we voor de Kop van het Java-eiland veel potentie om hier de openbare ruimte verder te ontwikkelen voor recreatief gebruik, waar echt behoefte aan is.

Samen met de buurt en de centrale stad moeten we kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat in het Oostelijk Havengebied de leefbaarheid in balans blijft. Het veranderende karakter van delen van de wijk en het intensieve gebruik van de openbare ruimte vragen om aandacht.

Nieuwbouwbuurt Cruquiusgebied begint steeds meer te leven. Woningen worden opgeleverd en in augustus 2021 is de basisschool De Kleine Kapitein naar dit gebied verhuisd. Het is op de korte termijn vooral zaak om te zorgen dat in de tijdelijke inrichting van de openbare ruimte de bewoners en vooral ook de kinderen veilig over straat kunnen. Ook zal 2022 een belangrijk jaar zijn voor de maatschappelijke

invulling van de voormalige bedrijfshal Drenthhal. Belangrijk is dat het Cruquiusgebied een buurt wordt waar iedereen zich welkom voelt.

De Javastraat, de belangrijkste winkelstraat in de Indische Buurt, lijkt op het eerste gezicht een goede mix aan winkels en horeca te bieden. Toch bestaat het gevaar dat het winkelaanbod op termijn niet meer aansluit bij de wensen van de buurt of inboet aan kwaliteit.
Daarnaast hebben we aandacht voor alle winkel- en horecagebieden in de buurt. Ondernemers hebben het zwaar door de coronamaatregelen, en mogelijk zullen sommige ondernemers het niet redden. Het gevaar bestaat dat er dan winkels of ondernemers voor terugkeren die geen toegevoegde waarde hebben voor de winkelstraat, of zelfs ondermijning in de hand werken.
Ook blijft het verkeer in de Javastraat een aandachtspunt. Mede door de coronamaatregelen vanwege de anderhalve-meter-samenleving is de straat nog chaotischer en drukker geworden dan ze al was.
Uit het verkeersonderzoek van begin 2021 blijkt dat de chaos in de winkelstraat niet alleen te wijten is aan de straatinrichting, maar ook grotendeels aan het gedrag van de gebruikers. In het laatste kwartaal van 2021 wordt naar aanleiding van dit onderzoek een aantal maatregelen ingevoerd. Zo worden de laad- en lostijden beperkt en het verbod op stilstaan en dubbel parkeren wordt streng gehandhaafd. Halverwege 2022 wordt het effect van deze maatregelen geëvalueerd. Ook wordt onderzocht of eenrichtingsverkeer in de toekomst een mogelijkheid is.

Kortom: In zowel het Oostelijk Havengebied als de Indische Buurt zijn maatregelen nodig om de leefbaarheid te behouden en de impact van de corona te dempen/op te vangen.
In het Oostelijk Havengebied gaat het er vooral om de openbare ruimte aantrekkelijk te maken of te houden voor verblijf, zodat de leefomgeving prettig blijft, ondanks de toenemende drukte en de bouwprojecten die er gaande zijn. Ook het faciliteren van ontmoetingsplekken op een manier die voor de omliggende buurt acceptabel is, hoort daarbij.

Beschrijving focusopgave

De focusopgave omtrent het gebruik van de openbare ruimte en de toenemende drukte in vooral het Oostelijk Havengebied, is tweeledig. Om te zorgen dat iedereen zo prettig mogelijk kan wonen en verblijven in de buurt, zijn zowel korte als lange termijn-acties nodig. De korte termijn-acties zoals inzet van handhaving, kleine aanpassingen in de openbare ruimte, afspraken met buurtbewoners over het gebruik van de ruimte zijn nodig om de leefomgeving nu prettig te houden. Maar deze maatregelen zullen niet structureel het probleem van drukte oplossen. Met de groei van de stad wordt het gebruik van de openbare ruimte intensiever.

In 2021 zijn we gestart om met bewoners te kijken naar wat zij vinden van het gebruik van de publieke ruimte in delen van het Oostelijk Havengebied. In 2022 gaan we hiermee verder. We gaan samen met bewoners, partners uit de buurt en ook met bezoekers van het gebied input verzamelen over hoe we waarde en kwaliteit kunnen behouden en toevoegen aan het gebied met de komst van de Oostbrug, pont en overige ontwikkelingen. Deze input zal landen in de plannen van het projectteam Sprong over het IJ.

In 2022 hebben we ook veel aandacht voor het Cruquiusgebied. De verkeersveiligheid moet gewaarborgd moet blijven in dit gebied, waar steeds meer mensen komen wonen terwijl nog volop gebouwd wordt. En

in 2022 wordt bekend welke maatschappelijke partij de historische bedrijfshal Drenthhal mag gaan ontwikkelen. Ook wordt de locatie aangewezen voor het toekomstige jongerencentrum en de buurtkamer. Dit zijn belangrijke voorzieningen die ervoor moeten zorgen dat het Cruquiusgebied een gebied is voor alle buurtbewoners.

In 2021 zijn we doorgegaan met de in 2019 gestarte straatgerichte aanpak in de Javastraat om het een aantrekkelijke winkelstraat te maken met diverse winkels. Door alle coronamaatregelen is ook 2021 een uitzonderlijk jaar geweest voor de Javastraat. De coronacrisis heeft de winkelstraat veranderd. In 2022 moet gekeken worden wat de gevolgen zijn van corona om te bepalen wat nodig is voor een aantrekkelijke winkelstraat. Mooie opsteker voor de ondernemersvereniging van de Javastraat is dat het gelukt is om een BIZ op te richten. Ondernemers binnen de bedrijfsinvesteringszone BIZ investeren gezamenlijk in het verbeteren van de winkelstraat.

Beoogde doelen

Indische Buurt:
- Behoud van een divers aanbod van winkels en horeca, dat voorziet in de behoefte van alle buurtbewoners.
- Een gezonde, krachtige ondernemersvereniging in de Javastraat.
- Een goede samenwerking tussen ondernemers, eigenaren van winkelpanden en gemeente ter versterking van de lokale economie in de Javastraat.
- Verkeersveilige Javastraat en Molukkenstraat
- Samenwerking tussen de opleidingsfaciliteiten en de buurteconomie ter versterking van de lokale economie.

Oostelijk Havengebied:
- De openbare ruimte is een plek om elkaar te ontmoeten, te bewegen en te recreëren.
- Samen met bewoners en partners input verzamelen voor de toekomst van vooral de openbare ruimte in relatie tot de toekomstige veranderingen.
- Het reguleren van de zomerdrukte door onder andere inzetten van korte termijn-acties om te zorgen dat de overlast beheersbaar blijft.
- De leefbaarheid blijft op peil in het drukker wordende Oostelijk Havengebied, ook rondom de (stedelijke) bouwprogramma's en/of ontwikkelingen.
- Bewoners van de Architectenbuurt, de Indische Buurt en buurtgenoten uit de nabijgelegen nieuwbouwwijk Cruquius ontmoeten elkaar.
- Vergroenen van het Oostelijk Havengebied.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Open en tolerante stad
- Fijne buurten, leefbare stad
- Vrijheid en Veiligheid

En heeft een relatie met de Gebiedsagenda 2019-2022:
Gebiedsagenda Indische Buurt:
- Prioriteit 6: Zorgen voor een prettig leefbare buurt en balans in de drukte

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied:
- Prioriteit 2: Balans vinden in de toenemende drukte van de stad
- Prioriteit 3: De diverse opgaven in de buurten van Cruquius verbinden

Wat gaan we doen en met wie?

We faciliteren op verschillende manieren verbetering van de leefomgeving en het contact tussen buurtbewoners. Bijvoorbeeld als het gaat om de openbare ruimte aantrekkelijk te maken of te houden. Dat doen we samen met buurtbewoners en partners zoals Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied. En ook gemeentelijke directies zoals Ruimte & Duurzaamheid, Stadswerken, Toezicht & Handhaving, Bureau Interim & Advies en Verkeer & Openbare Ruimte.
In de zomer van 2021 is gestart met onderzoek naar wat buurtbewoners en (mogelijke) bezoekers voor ideeën hebben voor op de Kop van het Java-eiland. Ook worden er al tijdelijke activiteiten uitgeprobeerd om te zien wat aan zal slaan. Dit als opmaat naar of een tijdelijke inrichting of mogelijk al naar de definitieve inrichting van de Kop Java. En we hebben aandacht voor de leefbaarheid op de Piet Heinkade, waar we in 2022 starten met het aanbrengen van meer groen.

In de Javastraat gaan we door met het project 'Straatgerichte aanpak aantrekkelijke winkelgebieden'. Dat doen we samen met Centrum XL en de BIZ (bedrijfsinvesteringszone). Daarnaast zullen we samen met de ondernemers kijken wat de effecten van de coronacrisis zijn, en welke inzet nodig is om te zorgen dat de Javastraat aantrekkelijk en divers blijft. We monitoren de maatregelen die we in 2021 hebben doorgevoerd naar aanleiding van het verkeersonderzoek: beperking van de laad- en lostijden en strenge controle op foutparkeren. En we zullen ook samen met de gemeentelijke directie Verkeer & Openbare Ruimte onderzoeken of eenrichtingsverkeer in de Javastraat een mogelijkheid is. Hierbij zal goed gekeken worden wat de gevolgen kunnen zijn voor de omliggende straten. Daarnaast is er een wens om ook de verkeerssituatie op de Molukkenstraat te onderzoeken.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: GWS - Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte
- Directie: R&E - Ingenieursbureau

Activiteiten

- Project vernieuwen Lloydplein winkelcentrum Brazilië
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Vergroenen van de Piet Heinkade in verband met de stapeling van drukte
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- Aanpak Zeeburgerkade
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Ingenieursbureau

- Straatgerichte aanpak Javastraat
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Economische Zaken

- Onderzoek naar de verkeersdrukte in de Javastraat en Molukkenstraat
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

- Zomerdrukte korte termijn-aanpak
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Input toekomst gebruik openbare ruimte Oostelijk Havengebied
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Ontwikkeling Kop Java
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

Groen aan het water

Focusopgave 3
Werken aan een duurzame leefomgeving

Aanleiding

Duurzaamheid is een belangrijk onderwerp voor veel Amsterdammers. In het gebied Indische Buurt, Oostelijk Havengebied zijn er veel bewoners en ondernemers die bereid zijn zich in te zetten voor een beter milieu, een circulaire economie en een groenere buurt.
Duurzaamheidsmaatregelen kunnen bovendien financiële voordelen hebben voor de bewoners zelf, door bijvoorbeeld hun woning energiezuinig te maken verlagen zij hun woonlasten. Zeker in een wijk als de Indische Buurt, waar veel mensen met een laag inkomen wonen, weegt dit mee.

In het Oostelijk Havengebied heeft de Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied de *ToekomstAgenda OHG 2025* opgesteld, met actiepunten gericht op een duurzamere omgeving. In de Indische Buurt is er een samenwerkingsverband met corporaties en de initiatiefgroep *Samen Vooruit* dat zich inzet voor duurzaamheid en vergroening. Ook vergroting van de biodiversiteit is een aandachtspunt.

Beschrijving focusopgave

We geven meer bekendheid aan projecten in het kader van verduurzaming in de Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied. En we gaan bewoners aansporen om bij te dragen aan de stedelijke agenda's Amsterdam Klimaatneutraal en Circulaire Economie. We ondersteunen buurtinitiatieven, verspreiden informatie over de subsidieregelingen op het gebied van duurzaamheid en stimuleren het verduurzamen van woningen.
In de Indische Buurt wordt een koppeling gemaakt tussen duurzaamheid en armoede. Door huishoudens duurzamer te laten leven, kan er op de kosten bespaard worden. De opgave is om dit aspect beter voor het voetlicht te brengen bij de bewoners.

De duurzaamheidsprojecten in de Indische Buurt zijn in 2020 opgestart en in 2021 de uitvoering in gaan. Het gaat om twee pilots in de Ambonpleinbuurt, waarbij de focus ligt op het bewust maken bewoners van mogelijkheden voor duurzaamheidsmaatregelen, die ook financiële voordelen opleveren. In het Oostelijk Havengebied blijft de focus ongewijzigd.

Beoogde doelen

- Een duurzamere en groenere woonomgeving met meer biodiversiteit.
- Bekendheid met en animo voor het onderwerp duurzaamheid bij bewoners.
- Lagere woonlasten voor bewoners met een klein inkomen.
- Uitvoeren van de aanbevelingen uit het HvA-onderzoek naar duurzaam gedrag in de Indische Buurt (onderzoek van de Hogeschool van Amsterdam eind 2020).

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Kansengelijkheid
- Gezonde en duurzame stad

En heeft een relatie met de Gebiedsagenda 2019-2022:
Gebiedsagenda Indische Buurt:
- Prioriteit 2: Kwetsbare groepen laten profiteren van de voorspoed
- Prioriteit 5: Vergroenen en verduurzamen van de Indische Buurt

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied:
- Prioriteit 6: Duurzaamheid, circulaire economie en groen
- Prioriteit 3: De opgaven in de buurten van Cruquius verbinden

Wat gaan we doen en met wie?

Met de directie Ruimte & Duurzaamheid ondersteunen we initiatieven op het gebied van duurzaamheid. Met de directies Stadswerken en Verkeer & Openbare Ruimte faciliteren we groeninitiatieven voor het vergroten van de biodiversiteit. De door het stadsdeel gefaciliteerde Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied zal als spin in het web de bekendheid bij bewoners met de onderwerpen duurzaamheid, circulaire economie en de klimaat-neutrale stad verder vergroten. Ook helpt deze buurtcoöperatie initiatiefnemers die bijvoorbeeld bij de gemeente een projectsubsidie of een lening uit het Duurzaamheidsfonds willen aanvragen.

Initiatiefgroep *Samen Vooruit*, welzijnsorganisatie Civic, buurtpartijen, buurtbewoners en de woningcorporaties in de Indische Buurt zijn in 2021 twee duurzaamheidspilots gestart. Deze pilots, onder de naam De Verrijkers, worden ook financieel door fondsen ondersteund. In deze pilots worden de thema's duurzaamheid en het verbeteren van de financiële positie van buurtbewoners gekoppeld. In 2022 gaat de ontwikkeling van deze pilots door, gericht op het verbeteren van het klimaat, op de aanpak van armoede en op het duurzaam maken van buurtinitiatieven. De roadshows, waarin we samen met de TU Delft de straat opgaan om met bewoners in gesprek te gaan over duurzaamheid zijn vanwege alle beperkende coronamaatregelen in 2021 niet doorgegaan. Deze staan nu gepland voor de eerste helft van 2022. De uitkomsten van de deze gesprekken worden meegenomen in de Routekaart (Roadmap) die in de zomer van 2022 door de TU Delft opgeleverd zal worden.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:

- Directie: R&E - Ruimte en Duurzaamheid
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

Activiteiten

- Faciliteren duurzaamheidsinitiatieven van de Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Duurzaamheidsproject De Verrijkers
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Groeninitiatieven in het kader van versterken van de biodiversiteit
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Opfrissen en/of vergroenen Architectenbuurt
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Ingenieursbureau

- Bewonersbudget Duurzaamheid
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Routekaart Indische Buurt
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

Bustour 'Prettig wonen als u ouder wordt' op het Javaplein

Focusopgave 4
Kwetsbare bewoners en ouderen de kans geven zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen

Aanleiding

Het zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen van kwetsbare personen met een psychische aandoening of verslavingsachtergrond is onderdeel van het Rijksoverheidsbeleid. In delen van de Indische Buurt met veel sociale huurwoningen zien we een concentratie van kwetsbare bewoners, die vaak te kampen hebben met een stapeling van sociale, financiële en gezondheidsproblemen. Als zij niet goed worden begeleid, kan het gebeuren dat ze overlast opleveren voor buurtgenoten. Dit kan in sommige gevallen zelfs gevaarlijke situaties opleveren voor de buurt of de kwetsbare bewoners zelf.

De voorzieningen en woningen zijn in zowel de Indische Buurt als het Oostelijk Havengebied echter nog onvoldoende afgestemd op kwetsbare mensen, wat onder meer kan leiden tot eenzaamheid. Veel ouderen komen de deur niet meer uit. In het Oostelijk Havengebied vooral omdat er weinig voorzieningen voor deze doelgroep zijn en in de Indische Buurt vaak doordat de trappen van de woning een obstakel vormen.

In beide buurten geven ouderen aan dat zij op straat fysieke belemmeringen tegenkomen, zoals hoge, smalle stoepen en slecht wegdek, gebrek aan zitplekken om te rusten, waardoor zij het niet veilig vinden om alleen de straat op te gaan. Door de diverse beperkingen doen ouderen vaak een groot beroep op mantelzorgers, en er zijn steeds meer signalen die wijzen op overbelasting bij deze informele hulpverleners.

Waar we bij het programma ouderenvriendelijke buurten 'Age Friendly' vooral ook focus hadden op de openbare ruimte, is nu tijdens de coronacrisis de focus meer op 'hoe bereiken we de ouderen' en 'hoe zorgen we ervoor dat zij niet vereenzamen zonder dat zij het huis uit moeten'.

De gevolgen van alle coronamaatregelen zullen we begin 2022 pas echt goed in beeld hebben. De verwachting is dat de kwetsbare groep met psychische problemen dan groter zal zijn. Uit recent onderzoek Buurt Analyse Model van de corporaties blijkt dat deze problematiek vooral in de Ambonpleinbuurt voorkomt.

Beschrijving focusopgave

In de Indische Buurt zetten we ons in voor tijdige signalering van problemen bij bewoners met een psychische aandoening of verslavingsachtergrond, zodat er in een vroeg stadium hulp kan worden ingeschakeld als dat nodig is.
In het Oostelijk Havengebied is ook de vraag of er voldoende activiteiten zijn die aansluiten bij de wensen en behoefte van de ouderen.

We willen in beide buurten ervoor zorgen dat ouderen makkelijker kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Dit doen we onder meer door de openbare ruimte toegankelijker te maken, en door het mogelijk maken van verhuizen naar een geschiktere woning indien nodig en gewenst. Ook wordt ondersteuning van de groeiende groep (overbelaste) mantelzorgers een aandachtspunt.
Daarnaast is er sinds de uitbraak van corona extra aandacht voor het bereiken van de ouderen en kwetsbare bewoners. Tevens zijn er creatieve oplossingen nodig om deze groepen toch mee te laten doen aan het maatschappelijke leven, ondanks alle beperkende maatregelen in de nieuwe anderhalve-meter-samenleving.
In 2022 zullen we ons meer focussen op de ouderen uit de eerste generatie migranten. Deze groep bereiken we moeilijk met de gangbare communicatiekanalen. Hier zullen we extra op in moeten zetten.

Beoogde doelen

- Kwetsbare buurtbewoners in het Oostelijk Havengebied en de Indische Buurt krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben om in hun buurt te kunnen blijven wonen.
- Door verbeteringen in de openbare ruimte zorgen we dat de Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied buurten zijn waar ouderen prettig kunnen leven.
- Voortzetten pilot Passend Wonen in de Indische Buurt en aangepast uitrollen in het Oostelijk Havengebied.
- Aanvullend op het Programma Huisvesting Kwetsbare Huishoudens, ook aandacht en mee-participeren in een aanpak voor de al gehuisveste kwetsbare bewoners in de buurt.
- Netwerkorganisatie Wijkkunde zal initiatieven verder helpen en ondersteunen met als doel het doorontwikkelen van buurtinitiatieven.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad
- Kansengelijkheid

En heeft een relatie met de Gebiedsagenda 2019-2022:
Gebiedsagenda Indische Buurt:
- Prioriteit 2: Kwetsbare groepen laten profiteren van de voorspoed

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied:

- Prioriteit 1: Versterken van het Oostelijk Havengebied als een inclusief woon- en werkgebied

Wat gaan we doen en met wie?

De ervaringen uit het project Signaleren in de Indische Buurt worden ingezet om de kwetsbare bewoners beter te begeleiden, zodat ze een prettiger leven hebben en ook minder overlast veroorzaken in de buurt. Het project Signaleren is in 2019 gestart door woningcorporatie Eigen Haard, zorginstelling HVO Querido en het stadsdeel. Gedurende het project zijn er veel partners aangesloten zoals de GGD, welzijnsorganisatie Civic en buurtorganisaties als *Samen Vooruit*. In augustus 2020 is het project afgerond. Dankzij dit project is de samenwerking tussen woon- en zorgpartijen verbeterd. Ook weten de formele woon- en zorgpartijen het informele aanbod in de buurt beter te vinden.

Net als in 2021 wordt er ook in 2022 niet extra ingezet op dit programma, maar wordt er wel door de betrokken partijen gekeken of lessen die geleerd zijn ook daadwerkelijk worden toegepast. Speerpunt blijft het verstevigen van de samenwerking tussen de woon- en zorgdomeinen, waarbij ook buurtgenoten en informele partners worden betrokken.

Verschillende initiatiefnemers organiseren activiteiten voor kwetsbare bewoners. Niet alleen biedt dit kwetsbare personen de kans om mee te doen in de maatschappij, maar ook helpen deze activiteiten bij het tijdig signaleren van problemen. Het inzetten van online buurtplatform de Buurtbalie kan meer bekendheid geven aan al het aanbod dat er in de buurt is. Ook is dit instrument voor de net opgestarte Buurtteams een mooi handvat om te zien wat er allemaal aan aanbod is in zowel de Indische Buurt als het Oostelijk Havengebied.
Wel gaan we in 2022 samen met de Buurtbalie kijken hoe dit instrument doorontwikkeld kan worden en ook financieel minder afhankelijk van stadsdeelmiddelen. Met de aanpak Wijkkunde bieden we ondersteuning aan deze initiatiefnemers. Zij kunnen bij de netwerkorganisatie Wijkkunde terecht met vragen over de verdere ontwikkeling van hun initiatief en met inhoudelijke vragen over hun activiteiten en organisatie.

Samen met de corporaties willen we buurten ouderenvriendelijker maken. Voor het Oostelijk Havengebied gaan we kijken of we het programma Age Friendly, dat de afgelopen jaren in de Indische Buurt is ontwikkeld, ook hier kunnen inzetten. Binnen dit programma wordt gekeken welke aanpassingen nodig zijn in de sociale omgeving en de fysieke omgeving (zowel de openbare ruimte als in de woning) om het voor ouderen mogelijk te maken op een prettige manier in hun buurt te blijven wonen.
In de Indische Buurt is in dit kader in 2019 als pilot gestart met het project Passend Wonen, waarin is gekeken wat er nodig is om te zorgen dat ouderen op tijd kunnen verhuizen naar een geschikte woning waar zij zelfstandig kunnen blijven wonen. In deze pilot is samengewerkt met welzijnspartner Civic, de directie Wonen, adviesorganisatie voor huurders en woningeigenaren !Woon, de Ouderen Advies Raad en de woningcorporaties. We zetten deze aanpak gezamenlijk voort in de Indische Buurt en breiden het project uit naar het Oostelijk Havengebied.

Daarnaast inventariseren we samen met de directie Stadswerken en de Ouderen Advies Raad door middel van buurtschouwen met ouderen welke aanpassingen er in de openbare ruimte nodig zijn om deze toegankelijker te maken.

Hieruit zullen maatregelen voortkomen die op korte termijn kunnen worden doorgevoerd. Zoals het (bij)plaatsen van bankjes of het snoeien van groen om de stoep beter begaanbaar te maken. Grote of kostbare ingrepen zullen worden opgenomen in herinrichtingsprojecten.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Wonen
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

Activiteiten

- Netwerkorganisatie Wijkkunde
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Voortzetten en inbedden pilot Passend Wonen Indische Buurt met extra aandacht voor de doelgroep eerste generatie migranten.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Age Friendly/Passend Wonen uitrollen in Oostelijk Havengebied
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Buutbalie Indische Buurt en Oostelijk Havengebied (buurtplatform 'Wij 1019') inzetten en ook ondersteunen bij de doorontwikkeling.
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Activiteiten voor kinderen uit de Buurt in de tuin van de Batjanzaal

Focusopgave 5
Een veilige omgeving om in op te groeien

Aanleiding

In de Indische Buurt wordt, in navolging van het programma Vreedzame School, al een paar jaar gewerkt met het programma Vreedzame Wijk. Ook krijgen bewoners en informele partners cursussen aangeboden die gericht zijn op verbetering van het pedagogisch klimaat in de buurt. Voor een optimaal effect van deze projecten willen we de activiteiten nog beter op elkaar afstemmen.

In de Indische Buurt-Oost groeit 30 procent van de kinderen op in een huishouden met minimuminkomen. Kansengelijkheid bij de kinderen en jongeren is dan ook altijd al een aandachtspunt. Het ligt in de lijn der verwachting dat de kansenongelijkheid als gevolg van de coronacrisis alleen maar is toegenomen. Bekend is dat kinderen uit sociaaleconomisch zwakkere huishoudens meer achterstand hebben opgelopen, doordat zij tijdens de lockdowns niet naar school konden. Thuisonderwijs was voor deze groep extra zwaar door gebrek aan goede ruimte om rustig de lessen te kunnen volgen. Er is extra inzet nodig om deze kinderen toch dezelfde kansen te bieden als kinderen uit de sociaaleconomisch sterke huishoudens.

Hoewel de veiligheidscijfers in de Indische Buurt een positieve ontwikkeling laten zien, geven buurtbewoners aan dat zij zich onveilig voelen. In de jaarlijkse enquête 'Bewoners over hun buurt' gaven de bewoners in 2019 een lager rapportcijfer voor veiligheid dan in 2017. Hoewel deze meest recente cijfers uit 2019 zijn, weten we via de signalen uit de buurt dat deze gevoelens van onveiligheid er nog steeds zijn.

Bewoners van de Indische Buurt laten bovendien weten veel jongerenoverlast te ervaren. Extra zorgwekkend hieraan is dat de gemiddelde leeftijd van jongeren die overlast veroorzaken lager ligt dan een aantal jaar geleden.
Ook het Oostelijk Havengebied kampt met jongerenoverlast. Oorzaken hiervan zijn de toename van het aantal jongeren en tieners, en het tekort aan voorzieningen met op deze groep afgestemde activiteiten. De jongerenaccommodatie in de Indische Buurt ligt voor deze groep te ver weg.

Zware vormen van overlast en crimineel gedrag van tieners vragen om een specifieke aanpak. Hiervoor is extra inzet van het ambulant jongerenwerk nodig. Een goede samenwerking tussen de partners die bij de jongeren betrokken zijn, is essentieel.

Beschrijving focusopgave

In de Indische Buurt zetten we ons samen met scholen, welzijnspartners, actieve buurtorganisaties en betrokken buurtbewoners in voor een beter pedagogisch klimaat. Daarvoor is het van belang dat alle partijen 'dezelfde taal spreken', dezelfde omgangsvormen hanteren en ook beschikken over de pedagogische vaardigheden om kinderen op een juiste manier te begeleiden.

Zware vormen van overlast en crimineel gedrag van tieners vragen om een specifieke aanpak. Hiervoor is extra inzet van het ambulant jongerenwerk nodig. Een goede samenwerking tussen de partners die bij de jongeren betrokken zijn, is essentieel.

In het Oostelijk Havengebied staan we voor de opgave om meer ontwikkelingskansen te bieden aan jongeren die dit nodig hebben. Omdat er in deze buurt (nog) geen specifieke jeugdvoorzieningen zijn, is het zaak om een activiteitenruimte te vinden voor het ambulant jongerenwerk.
Het gebouw van de voormalige basisschool Gouden Ei (centraal gelegen in het Oostelijk Havengebied), dat sinds het schooljaar 2020-2021 tijdelijk gebruikt wordt door het Montessori Lyceum Amsterdam, zou mogelijk een oplossing zijn. Deze school staat hier voor open, maar gaf aan na de verhuizing zelf even te willen settelen in het gebouw en de buurt. Daarna gooide de coronacrisis roet in het eten. In 2022 zullen we samen met de school kijken wat er mogelijk is voor de jongeren in het Oostelijk Havengebied.

Beoogde doelen

- Jongeren voelen zich meer betrokken bij hun buurt of de stad, en ontwikkelen burgerschap.
- Zowel in de Indische Buurt als in het Oostelijk Havengebied heerst er een stimulerend pedagogisch klimaat.
- Verminderen van spanningen tussen verschillende bevolkingsgroepen door het versterken van het positieve pedagogische klimaat en de doorontwikkeling van het programma Vreedzame Wijk.
- Er is in de Indische Buurt een actieve Kinderwijkraad die eraan bijdraagt dat kinderen en jongeren hun talenten en interesses ontwikkelen.
- Inzicht in de impact van de coronacrisis op de kansengelijkheid, voornamelijk jongeren uit kwetsbare gezinnen en daarop afgestemde acties/activiteiten.
- Voorkomen dat tieners afglijden naar crimineel gedrag.
- Het Oostelijk Havengebied beschikt over een accommodatie voor jongerenactiviteiten.
- Voorkomen van jongerenoverlast.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:
- Fijne buurten, leefbare stad
- Vrijheid en Veiligheid
- Kansengelijkheid

En heeft een relatie met de Gebiedsagenda 2019-2022:
Gebiedsagenda Indische Buurt:
- Prioriteit 1: Voorzieningen en kansen bieden voor alle kinderen
- Prioriteit 4: Zorgen voor een veilige en schone buurt

Gebiedsagenda Oostelijk Havengebied:
- Prioriteit 4: Meer kansen en voorzieningen voor jeugd

Wat gaan we doen en met wie?

In 2021 hebben we de focus voor het positief pedagogisch klimaat niet meer puur aangevlogen vanuit de methodiek Vreedzame Wijk. We hebben meerdere methodes aangeboden die allemaal als doel hebben het pedagogisch klimaat positief te beïnvloeden.
Informele partners die met kinderen werken konden zelf aangeven waar zij behoefte aan hadden en ze hebben daar een aanbod op gekregen. Hier zullen we in 2022 mee doorgaan. Daarnaast zorgen we dat partijen die zich bezighouden met jongeren beter gaan samenwerken.

De Kinderwijkraad Indische Buurt gaan we verder ontwikkelen. Deze wordt in 2021 niet meer vanuit de scholen uitgevoerd, maar als pilot vanuit het wijkoverstijgende deel van het naschoolse programma. Daarnaast zijn we in 2021 gestart met een project om jongeren te waarschuwen voor Drillraps. In 2022 gaan we hier mee door, maar wordt er ook breder ingezet om jongeren bewuster te maken van de gevaren van social media.

We intensiveren de inzet van het ambulant jeugd- en jongerenwerk dat zich op tieners richt, met name in de Sumatraplantsoenbuurt, de Makassarpleinbuurt en de Ambonpleinbuurt.
De Kinderwijkraad in de Indische Buurt wordt uitgenodigd om mee te denken over belangrijke thema's in de buurt en om ideeën aan te dragen. Dat doen we samen met het Team Vreedzaam, de scholen en andere partijen die met kinderen werken.

Samen met het Montessori Lyceum Amsterdam gaan we kijken of welzijnsorganisatie Dynamo gebruik kan maken van hun schoolgebouw voor jongerenwerk. Ook gaan we verder met de samenwerking met de Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied en buurtpartijen om in buurthuis de Eester activiteiten aan te bieden voor kinderen en jongeren uit de buurt.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: Sociaal - Onderwijs, Jeugd en Zorg
- Directie: Sociaal - Sport en Bos
- Directie: GWS - Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte

Activiteiten

- Werken aan een positief pedagogisch klimaat
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Accommodatie voor jongeren in het Oostelijk Havengebied
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

- Inzet ambulant jongerenwerk voor kwetsbare tieners in de Indische Buurt
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS- Stadsdelen Gebiedspool

Activiteiten bij de Blauwe Container op het Sumatraplantsoen

Focusopgave 6
Integrale aanpak Sumatraplantsoen

Aanleiding

In 2022 en 2023 wordt gewerkt aan de herinrichting van het Sumatraplantsoen. We willen van het Sumatraplantsoen een plek maken van en voor iedereen. Een plantsoen waar omwonenden zich thuis en veilig voelen, en waarvoor ze ook verantwoordelijkheid willen dragen. Belangrijke werkwijze bij de herinrichting is het intensieve participatietraject, dat moet zorgen dat buurtbewoners betrokken raken en blijven bij het plantsoen.

Woningcorporatie Eigen Haard is in 2020 gestart met de bouw van nieuwe koop- en huurwoningen aan het Sumatraplantsoen. De nieuwbouwbewoners hebben mogelijk andere wensen voor het gebruik van het plantsoen, het buurthuis en de speeltuin. Om te zorgen dat deze wensen ook meegenomen worden bij de plannen voor de herinrichting van het plantsoen, is er door het projectteam Sumatraplantsoen al in 2020 contact gelegd met de toekomstige nieuwbouwbewoners. Hierdoor is er bij de participatie al een mooie mix ontstaan tussen bewoners die er al lange tijd wonen, bewoners die er net zijn komen wonen en zelfs bewoners die nog naar het plantsoen moeten verhuizen.

Onder de integrale aanpak Sumatraplantsoen valt ook de aanpak van buurthuis en speeltuin Batavia. De speeltuin is de ideale speelplek in de buurt voor kleine kinderen. Hier is wel sprake van achterstallig onderhoud. In 2021 hebben we samen met de gebruikers een plan gemaakt om de speeltuin op te knappen. Daarnaast is het beheer van Batavia in 2021 ondergebracht bij de Speeltuinvereniging Batavia en Stichting Dappere Dames. Zij beheren samen het buurthuis en zorgen ook voor toezicht in de speeltuin. In 2021 hebben deze partijen vanwege alle beperkende coronamaatregelen nog niet kunnen laten zien hoe zij het beheer gaan oppakken. Zij hebben in 2021 deels kunnen warmdraaien. Het echte beheer zal in 2022 starten.

Beschrijving focusopgave

Na het intensieve participatietraject dat resulteert in een definitief nieuw ontwerp voor het Sumatraplantsoen, is het nog wachten tot de schop ook echt de grond in gaat. Na het vaststellen van het definitieve ontwerp, wordt achter de schermen gewerkt aan de technische voorbereiding, die zeker een half jaar duurt. Pas daarna zal de uitvoering starten en die zal een jaar in beslag nemen. Belangrijk is dan om de bewoners die betrokken zijn geweest bij het participatietraject, ook betrokken te houden bij de buurt en het plantsoen. En dit belang is er ook als het plantsoen daadwerkelijk op de schop gaat en in de hekken staat.

In 2021 is het beheer van speeltuin/buurthuis Batavia overgegaan naar Speeltuinvereniging Batavia en stichting De Dappere Dames. Zij hebben de opdracht om van het buurthuis een plek te maken voor iedereen uit de buurt en om meerdere gebruikers naar het buurthuis en ook de speeltuin te krijgen. Door alle beperkende coronamaatregelen is dit nog niet volledig van de grond gekomen. Hier zal in 2022 de focus op liggen. Dan is ook de speeltuin geheel opgeknapt en klaar om veel kinderen te ontvangen.

Beoogde doelen

- Een plantsoen waar buurtbewoners zich thuis voelen, een gevoel van eigenaarschap ontwikkelen en dit uitdragen. Kortom, waar buurtbewoners trots op zijn.
- De programmering van buurtactiviteiten op het Sumatraplantsoen is op elkaar afgestemd.
- Een speeltuin die uitnodigend is voor de jongste kinderen.
- Een buurthuis met een aanbod dat aansluit bij de wensen van de buurt.
- Een gevarieerd woningaanbod in de buurt.

Deze focusopgave draagt bij aan de volgende ambities van de Uitvoeringsagenda van het College:

- Fijne buurten, leefbare stad
- Vrijheid en Veiligheid
- Participatief en digitaal

En heeft een relatie met de Gebiedsagenda 2019-2022:
Gebiedsagenda Indische Buurt:

- Prioriteit 1: Voorzieningen en kansen bieden voor alle kinderen
- Prioriteit 3: Versterken van de participatieve democratie
- Prioriteit 4: Zorgen voor een veilige en schone buurt
- Prioriteit 5: Vergroenen en verduurzamen van de Indische Buurt
- Prioriteit 6: Zorgen voor een prettig leefbare buurt en balans in de drukte

Wat gaan we doen en met wie?

Om te zorgen dat de bewoners betrokkenheid houden bij het Sumatraplantsoen tot en ook tijdens de werkzaamheden moet er samengewerkt worden met alle partners in de buurt, de woningcorporaties Eigen Haard en Ymere, welzijnsorganisaties en de politie, en natuurlijk met de buurtbewoners.

Vanaf 2020 is er geïnvesteerd in de samenwerking tussen de verschillende partners die werken met jongeren. Deze goede samenwerking is in 2021 voortgezet en zal ook in 2022 verder worden ingezet. Daarnaast zullen er nog steeds extra capaciteit en middelen zijn om bewoners betrokken en actief te houden. In 2022 zullen we extra inzetten op de verbinding tussen de nieuwe bewoners aan het plantsoen en de bewoners die er al jaren wonen. Dit geldt voor alle leeftijden.

Het beheer van speeltuin/buurthuis Batavia is in 2021 in handen gekomen van de stichting De Dappere Dames en Speeltuinvereniging Batavia. In 2021 hebben deze partijen warm kunnen draaien en in 2022 zal de opdracht die is meegeven verder in de praktijk gebracht worden, namelijk een buurthuis dat meer open is voor de buurt. Eind 2021 zal de speeltuin opgeknapt worden, deze is dan in 2022 helemaal klaar en geschikt om veel kinderen te kunnen ontvangen.

Bij de uitvoering van deze focusopgave zijn tenminste de volgende directies betrokken:
- Directie: R&E - Ingenieursbureau
- Directie: GWS - Stadswerken
- Directie: R&E - Verkeer en Openbare Ruimte

Activiteiten

- Vernieuwing Sumatraplantsoen
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Inzetten op kennismaken en verbinden oude en nieuwe bewoners Sumatraplantsoen
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: GWS - Stadsdelen Gebiedsteam

- Vernieuwen en vergroenen speeltuin Batavia
  (Eind)verantwoordelijk voor activiteit: R&E - Ingenieursbureau